

Szerkesztőség és kiadó hivatal
8. bécsi-utca SIMON-ház Kunz József ut
kereskedésével szemben.

HIRDETÉNYEK.

Előzetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szelemi részét illető
minden különlemények ide int: endők.

Dokumentumok levelek csak ismert kéréstől
fogadtattak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVU PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

XV. évfolyam 1888.

Debreczen. Szombat, Január 28.

20. szám.

Előzetési díj:
Helyben hához hordva vagy vidékre postán
küldve:
Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 frt — kr.
Negyedévre 2 frt 50 kr.
Egy óra 1 frt — kr.

Hirdetési díj:
Ot-hasábspeltör egyzeri bejelentésért 5kr
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr
Nyitást 4 hasábspeltörért 20 kr.
Hirdetést vagy reclamat magában foglaló
ujdonság sora 50 krajczár.

Tous les trois

A ki a Balkán-félszigeten az oly magas betétért folyó játszmát megakarja nyerni, annak a színekben jó ütőkártyákkal, a tarokkókból egy jó marokkal és lehetőleg tous les trois-val kell bírnia. A legfontosabb kártya, a skiz, mindenesetre Románia; az utána következő, a huszon-egy, Szerbia; a pagátot, a szám szerint ezen leggyengébb, de a nem könnyű és különös társas játszma sajátos konjunkturánál fogva mégis a fő- és döntő szerepet vivő kártyát, Montenegro képviseli.

Románia Bismarck kezében van. Károly király nem csak német származású, hanem a Hohenzollern-nemzedék ivadéka is. A vasutat német pénzen építtek s a berlini piacczal a legbensőbb érintkezésben vannak. A hadsereg ismét német minta szerint van iskolázva s német műveltségen és szokáson táplálkozott s erősödött az ifjabb államférfiai, közigazgatási és jogász nemzedék. A számot tevő politikai tényezőknél csak egy kis része, a tulkonzervatív-pedagógus, és dinasztia-ellenes bojárpárt hozza műveltségét Franciaországból, érzelmét Oroszországból; de Bratiano okos és erélyes, szabadelvű és nemzetes kormányzatával szemben tehetetlen, a ki szilárdan és hiven Bismarck tart, állami politikáját s nemzetközi magatartását a Németbirodalomé szerint intézi.

Szerbia velünk van. Hű szívvel bátor lélekkel, diplomaciai jártassággal kormányozza Milan király a némileg még esetlen s mindenféle átörökölt ósdi sulylyal megterhelt állami hajót és minden szélvész és zivatar, radikális hullámvérés a vitzikör alatt rejtőző szirtek daczára erősen fogódzik az osztrák-magyar szövetség horgonyába. Belzavarok és vesztélyek által kényszerítettén a kormányzást a kétszínű Riszticsnek és zsákmányra éhes társainak kiszolgáltattai, még

ezeket is bele tudta kényszeríteni a külpolitikának azon irányításába, melyet egyedül tart országára sikerresnek, dinasztiajának fennállására ótalomnak és kezes ségnek. Hogy pedig még a radikálisokat is, kikre Risztics gyors lejárása után bátor elhatározottsággal az ügyek vezetését bizta, meg tudta győzni, hogy Szerbia Oroszország protektorátusa alatt soha, hanem egyedül csakis Ausztria-Magyarország önzetlen barátságának védelme alatt fejlődhetik szabadon, függetlenül és nemzetien: ez az első rangu politikai művészet remeke, mely teljes jelentőségűvé fejlődhetik, ha az elrendelt szkupcsinai választások folyamán sikerülne a radikálisok és a haladópartiak közt elviselhető együttélést lehetővé tenni. — A radikálisok vezetői ezen választások folyamán választók zömét, a pórok tömegét, mindenesetre fel fogják világosítani a valódi nemzetközi viszonyok felől és elnyerendik beleegyezésüket a király külpolitikájába. Ezzel mi teljesen megelégedhetünk, mert monarchiánk a szövetséges állam belviszonyainak alakulására tényleg a legesekélyebb befolyást sem akarja gyakorolni.

Montenegro akarat nélküli, feltétlenül engedelmes satellese Oroszországnak. E pagátot el kell — fogni. Anszágoni éppen nem kell s nem is kell csak a játszma végén történnie, de addig kell kijátszani a legerősebb kártyákat, a legjobb tromfokat, míg a kicsiny de veszedelmes kópét elfogtuk és biztos őrizet alá helyeztük.

A betét nagy; ha a játszma megvan nyerve, akkor meg van nyerve a világbéke. (Pester. Corr.)

A főrendiház elnöke. Ő Felsője a király báró Vay Miklós, valóságos belső titkos tanácsost, koronaórt, a főrendiház elnökévé kinevezte. Báró Vay Miklós életét, nyilvános pályáját az egész ország ismeri. Báró Vay Miklós már 1825-ben, tehát ezelőtt hat vanhárom évvel, Zemplénmegye tisztviselője

lett. Már az 1825-ki híres országgyűlésen az ügyrendet tanulmányozni megjelent, s midőn 1827-ben Zemplénmegye alispánjává választották, ugyanekkor nyerte Ferencz császártól a kamarási méltóságot. — Báró Vay Miklós nemcsak mint kamarás a legrégebb, hanem a valóságos belső titkos tanácsosok közt is csak egy van, gróf Apponyi György, ki oly régi exzellenziás ur, mint báró Vay Miklós. Mindketten 1845-ben lettek valóságos belső titkos tanácsosokká. Az 1849-ki országgyűlésen már mint követ vett részt s ugyanakkor Borsodmegye adminisztrációjával kintatott meg. A cholera miatt lázongó megyékben, mint kormánybiztos működött s 1844-ben szeptemvir lett s már ezelőtt negyvenegy évvel, 1847-ben, választották koronaórré. — Majd 1848-ban a Batthyány-miniszterium lemondása után, ő hivatott fel, hogy mint miniszterelnök, kormányt alakítson; de ez neki nem sikerült. De Erdélyben ő szervezte a népfelkelést a császári hadak ellen, s később, mint kormánybiztos is működött. S ezekért, — ámbár Kossuth kormányzósága alatt minden állásáról lemondott, a forradalom után mégis börtönre ítélték. — Az ötvenes években visszavonult birtokaira, s csak a tudományok és a gazdaságnak élt; míg 1860-ban, midőn az udvari kancellária helyreállítottát, ő lett a kancellár, s ő eszközölte ki a gróf Teleki László megkegyelmezését és szabadságát. De csak egy évig volt kancellár. S ezután politikai hivatalt, csakis mint Borsodmegye főispánja viselt. — A Szent István-rend nagykeresztjét 1866-ban nyerte el. S mint a politikai, úgy az egyházi téren is több, mint hat évtized óta buzgó működik. Es 1859-ben Tisza Kálmánnal együtt járt Bécsben, hogy a magyar protestáns egyház jogait és érdekeit védje. Ezután lett főgondnok és 1881-ben a debreczeni zsinatnak világi elnöke ő volt. Mint államférfi, a magyar konzervatívok közé tartozott: s mint ilyen, igen sokat kivitt a protestáns egyház érdekében. S most ime, ily hosszú s ily érdemes mult után, úgy jelenik meg, mint a magyar főrendiház elnöke, melynek elnöki széknél Thurzó nádor ota (aki szintén protestáns volt.) még protestáns elnök nem ült.

Országgyűlés.

Budapest, január 26.

A képviselőház ma a belügyminiszterium költségvetését tárgyalta s annak tételait az operaház segítségével, mely

— Ön nem maradhat itt.

Az ifjú gazdatisztnek vállára tette kezét s hasonlithatlanul barátságosabban mint eddig, ámbár még mindig neheztelve, folytatta:

— Köszönöm, Imre, önnek fáradozását. Tudom, hogy ön csak értem és családomért tette. De ön nem maradhat itt. Hisz azt ön is beláthatja. Hogyan akar ön itt gazdálkodni, midőn az oláh nyelvet nem érti.

— Hallottam, hogy sok a kivándorlott székely Oláhországban, — viszonzá a gazdatiszt, — munkás nép és nagyon használható. Gondoltam, fogadunk közülök, székelyekből kitalik az egész gazdasághoz szükséges cselédség.

— Meglehet, — felelt reá Armin: — de a mit ön mond, azt itt nem alkalmazhatjuk. — Nem lehet. Ön nem maradhat itt és otthon önműködés van. Más itt az egész gazdálkodás, mások a viszonyok, ön nem ismerheti ezeket. Nem, valóban itt nem vehetném önnek hasznát.

A fiatal ember felelni akart reá, de Armin nem várta be.

— Önnek haza kell mennie. Sietni kell haza, mert éppen legnagyobb szükség van önre most otthon. Sietni kell azonnal; hanem hanem vigyen magával vigasztalást, — pár nap mulva én is követem.

Molnár Imre arcán az öröm sugara villant át. Ez egy vigasztaló szóért mindent megbocsátott.

— S mikorra várhatjuk nagyságodat? — Kérdé hirtelen.

— Várjon csak, szolt akadozva Fehér Armin — magam sem tudom E hónap végén vagy a jövő hó elején. Május 10 vagy 12-ike körül. Igen. Mondja meg nőmnek, hogy május 12 vagy 13-án Pálfalván lesznek.

Molnár Imre meg volt elégedve utazása eredményével s kész volt visszatérni, hiszen vigasztalást visz haza.

szintén megszavaztatott, változatlanul elfogadta.

Mindjárt a központi kiadásoknál Holló Lajos szólalt fel a szélsőbalról, ki ezuttal először emelt szót a házbán. Szakszerű közgazgatási beszédet tartott, melyet a ház pártkülönbség nélkül nagy figyelemmel halgatott, mert nemcsak tartalmas volt, hanem kifogástalan parlamenti modorban is volt előadva — szónoki hivatottsággal. Holló a mai közigazgatási viszonyok criticaja mellett oda concludált, hogy a kormánytól a közigazgatás végleges szervezését követelte, erős önkormányzati alapon, mert csak így lesznek az állam-érdekek, másfelől a szabadság érdekei is megvédve. — Szónokot pártfelei éljenzésekkel tüntették ki.

Utána Pap Samu, ki szintegy csak első ízben szólalt fel most a házbán, a közegészségügyi, nevezetesen a halálozási viszonyokról szolt, melyek kedvezőtlen voltát kimutatva, a kormányt az orsz. felhárkereszt-egylet támogatására hívta fel.

Majd a főispánok tételénél Grünwald szólalt fel a Hollóval ellentétes irányban s a főispáni titkárok fizetésének törlését indítványozta, de indítványa nem fogadtatott el.

Ugyanitt kiméltelenül bírálta a közigazgatást. Szederkényi, a ki még a Dunántul előfordult rablásokért is a közigazgatást tette felelőssé, de nyomban megkapta a czafoló választ Tisza miniszterelnöktől, ki hangsúlyozva emelte ki, hogy az utolsó 12 év alatt a magyar közigazgatás minden irányban tetemesen javult.

Pázmány rövid felszólalása után Dárdai előadó mutatta ki Grünwald tévedéseit a porosz budgetből merített adatok tekintetében.

A színházi kiadásoknál is hosszabb discussió felelt ki. Vadnay K. a ház által nagy figyelemmel halgatott beszédében az intendantura megszüntetését, a közvetlen kormányi felügyelet gyakorlását s az opera bérbé adását kívánta.

Horváth Gyula azon véleményének adott kifejezést, hogy nem az intendans, hanem a belügyminiszter lévén felelős a színházaknál előforduló hiányokért, nem ezélszerű a házbán discussio és critica alá venni az intendans ügyvitelét.

Miután még Orczy miniszter felett Ugron G. és Pázmány D. észrevételeire, az ülés véget ért.

Budapest, jan. 27.

A főrendiház mai ülésének első tárgya volt az, hogy Tisza Kálmán miniszterelnök

— Szerettem volna megmutatni önnek oláhországi birtokomat, — szolt Fehér Armin: — hanem most nincs rá időnk. Nekem Krajovára kell mennem s onnan talán majd Bukarestbe, ámbár azt hiszem, a bukaresti ut elmarad. Ön velem jöhet Krajováig, elviszem kocsimon. Csak megebedélünk itt s ebéd után mindjárt indulunk. Most üljön le s beszéljen nekem valamit otthonról, mit csinálnak nóm, gyermekeim?

Az ifjú gazdatiszt engedelmeskedett s beszélt mindenről, a miről csak gondolta, hogy urát érdekelni fogja. Bizalma és jó kedve viszatért s beszélt, a mi csak eszébe juttott.

Fehér Armin csöndesen hallgatta, csak néhanéha szólva közbe egyegy szót, mintegy jelét akarván ezzel adni, hogy figyelemmel hallgatja. Hanem közbe szólásai semmit mondó szavak voltak s csak úgy gépiesen ejté ki azokat, nem is éppen mindig helytlen. Ha Molnár Imre csak egy kis figyelemmel és kékmeddél kísérté volna is arcát, merev szeméit, egész modorát, észrevehette volna, hogy Fehér Armin ur rendkívül szórakozott s amnyira el van foglalva más gondolatokkal, hogy a fiatal gazdatiszt elbeszéléséből valószínűleg egy szót sem ért.

Hanem a fiatal ember örült, hogy a nagyságos asszonyról és a finkról beszélhet; jól esett szívének róluk beszélni.

Eszébe sem jutott az a gondolat, hogy ő itt mintegy letartóztatva van, hogy Fehér Armin sötét gyanus szemmel nézi minden mozdulatát, mintha félne kibocsátani őt a szobából, mintha őrizné, hogy el ne távozzék köréből. Nem jutott ez eszébe azonban, ámbár azon aggózó felügyelet, melylyel Armin reá vigyázott, más emberben talán támaszthatott volna ilyen gondolatot.

(Folyt. köv.)

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

A bojár leánya.

Regény.

Irta: Vértési Arnold.

(Folytatás.)

Ilyen fogadtatásra nem számított a fiatal ember, mert amnyira megzavarodott, hogy nem volt képes egy szót kiejteni s homloka tetejéig elpirult. Valami kimondhatlan keserű érzés fogta el szívét s szótlán nyujtotta át urnője és Csongrády Gyuri leveleit.

— Miért jött? — ismétlé szigorú, dorgáló hangon Fehér Armin.

De a mint látta, hogy a fiatal ember nem felel szavaira, hanem zavar és fájdalom miatt égő piruló arccal állt itt előtte, kissé megbánta Fehér Armin a kemény, rideg szavakat s valamivel barátságosabban, de még mindig dorgáló hangon folytató:

— Nagy oktalanság volt öntől, hogy éppen legnagyobb munka idején ott hagyja a gazdaságot, s ide jó a világ más végébe, hogy engem láthasson, s nem tudom miféle panaszos leveleket hozzon ide a nyakamra. Nos, hadd lássunk hát azokat a leveleket; mi van bennük, hogy azt nem lehetett postára adni, hanem a miatt ide kellett, önt szalasztani futári minőségben!

Bosszusan szakította föl a levelek borítékait s hirtelen végig futott rajtok.

Ki találta ki ezt a tervet? szolt aztán ingerülten. Mily oktalanság! Ki találta ki!

Azt hittük viszonzá Molnár Imre szerényen és szomorúan, — azt hittük, nagyságodnak használnak azzal valamit, ha ide jövök. Azért jöttem, hogy a gazdaság vezetését itt átvegyem. Oktalanság lehetett, de az Isten látja lelkem, csak nagyságod javára cselekedtem.

— Miért nem hagyják, hogy intézkedjem, a mint nekem tetszik? folytató Fehér Armin

ingerülten: miért küldték önt a nyakamra? Kémkedni? Nos önt nem vádolom, ön jó indulattal cselekedhetett, de vádolom azokat a kik önt küldték. Ön nem maradhat itt, önnek azonnal vissza kell térnie.

S mialatt e szavakat mondá, bosszusan járt föl alá s szobában.

Molnár Imre csöndesen de egész lelkében elkeveredve felelt:

— Igen, uram, visszatérek s megmondom nagyságos asszonyomnak, ne várja nagyságod visszatértét, mert férje nincs neki többé, s gyermekeinek nincs többé atyjok.

Fehér Armin megállt e vakmerő szavakra, s meghökkenve tekintett a fiatal emberre.

Az nem ijedt el.

— Öt év óta eszem a nagyságod kenyerét — szolt pillanatáról pillanatra növekvő bátorsággal: — munkámmal szereztem, nem hizelgés és hazugsággal. Kimondom most is, a mi szívenem fekszik, tegyen aztán nagyságod, a mit akar. Kimondom. A mi jó nagyságos asszonyunk inkább árnyék már, mint élőlény; nagyságod megöli.

E vakmerő szavak fölláztatták a különben is ingerült Armin. Dühös arccal, villogó szemekkel fordult a fiatal gazdatiszt felé; hanem amnyit öszinte becsületesség látszott ki annak képéből, hogy Armin visszalépett s elfordította fejét, hebegve, akadozva:

— Nos, nem veszem önnek rossz néven Meggondolatlanság. Hanem jó szándékából mondta. Megfeledezett magáról. Nem haragszom. Nem. Ön mindig jó és hű volt hozzánk. Nem veszem rossz néven.

S újra elkezdett izgatottan föl s alá járni a szobában. A fiatal gazdatiszt csöndesen, lehajtott fővel állt a szoba közepén.

Elmult így néhány percz, néma, feszült, gyötrelmes hallgatásban. Végre Fehér Armin újra megszólalt:

letette a ház asztalára a király kéziratát, mely Vay Miklós báró koronaórt a főrendiház elnökévé nevezi ki. Szilágy József, ki a mai ülésen elnökölt, az egész főrendiház érzelmeit tolmácsolta, a midőn azon óhaját nyilvánította, vajha az új elnök egészsége mihamarabb javulna annyira, hogy elnöki székét elfoglalhassa. A bejelentések közül egy kis vitát idézett elő, sőt szavazást is provokált Almásy Taszilo gróf mentelmi ügye, kit a hevesi járás bíróság becsületsértésért és könnyű testi sérülésért kért kiadatni. Karap Ferencz a kiadással mellett, Zichy Nándor gróf ellenezte, mire a főrendiház megtagadta Almásy gróf mentelmi jogának felfüggesztését. — Ezután a vicinális vasúti concessiókról szóló jelentések tudomásul vétettek s vita nélkül fogadták el a vicinális vasutakról szóló törvény módosításáról szóló javaslatot. Legutóbb tárgyalták az állategészségügy rendezéséről szóló javaslatot, melynek általános tárgyalásánál Zichy Antal és Sztáray Antal gróf szólaltak föl röviden, a javaslatot különben elfogadva, míg a részletes tárgyalásnál Zichy Nándor gr. és Zichy Antal kívántak kissé módosítást tenni. A főrendiház azonban Matlekovits Sándor államtitkár és utóbb Tiszta Kálmán miniszterelnök felszólalásaira minden e részről tett módosítványt elvetett s a javaslatot részleteiben is azon módosítványokkal fogadta el, melyeket — leginkább stylaris szempontból — a javaslaton a bizottság tett.

A képviselőház folytatta ma és be is fejezte a belügyminisztérium költségvetésének részletes tárgyalását. Discussio indult meg a nemzeti színház tételénél, hol Fenyvessy, Törs, gr. Andrassy Manó és Pázmánydy; a lenczüzgynél, hol Orbán Balázs és Oreyz miniszter; a csendőrség tételénél, hol Pázmánydy és Prónay Dozso br.; a tolonczkiadásoknál, hol Liphay Károly, Oreyz miniszter és Meszlényi szólaltak fel. — Végül Thaly és Pázmánydy oly értelmi rendeletet kívántak a belügyminiszter által az alispánokhoz intéztetni, hogy ezek kötelesek legyenek a választási névlajstromokat kiadni.

A nemzeti színház tételénél megindult discussio Törs és Fenyvessy, főleg az utóbbi kifogásolta, hogy a nemzeti színpadon a magyar szindarabok háttérbe szorításával igen sok idegen művet adnak, ezek közt gyöngye fordításokat, meg hogy a francia darabokat pazar fényvel, a magyarokat „silány kiállításal” adják.

A belügyi tárcza költségvetésének letárgyalása után a közlekedési ügyi minisztérium az évi költségvetése került tárgyalás alá.

A discussiót az előadó nyitotta meg, a budget tételének ismertetésével. Utána Gosztonyi Sándor szólott, erős szavakban róva meg a volt közlekedési miniszter állítólagos mulasztásait a tiszai vízvédelmi építéseknel, nevezetesen a kis-tiszai zsilipnél s a mostani minisztert is „egyoldalú eljárással” vádolta. Baross nyomban felelt, czáfolva élénk helyeslések közt Gosztonyi állításait, s rámutatva arra, hogy ama zsilip catastrophájának főoka, hogy az a zsilip az illetékes közegek által, kikre a miniszternek közvetlen befolyása alig lehetett, nem tartatott elég jó karban. Még

A magyar nép és nyelv eredete.

Irta: Dr. Kardos Samu.

Alig van nemzet, melynek vér- és nyelvi rokonsága ellentétebb véleményeket és hevesebb irodalmi harcokat keltett volna, mint épen a magyar népé. Már ezer évvel ezelőtt is homlok egyenest ellenkező felfogások küzdöttek egymással a krónikások irataiban és még mai napig is folyik a vita a tudósok könyveiben, és e küzdelemhez egyszer tévedés vagy vallásos elfogultság szolgáltatták a fegyvereket, és csak nagy ritkán az igazságosan kutató tudomány.

A IX. század vége felé Ázsia nyugoti széleiről, az Ural és Volga mentéről egy ismeretlen vándor nép érkezett Európa közéjére, a Tisza és Duna térségre. Könnyű lovaikon beszáguldják a síkságokat, de földhagnak bércezek tetejére is; átágnak a sebes hegyi folyókön, de megusszák a Tisza és Duna széles vizét is. — Meglepik az ellenséget a nyílt mezőn, de berontanak a fallal kerített városokba is. Ha sereg száll velök szembe, elárasszák a nyilak záporával, de ha már embernek ember ellen kell küzdeni, akkor karddal is véres munkát tudnak végezni.

Szóval halált és pusztítást terjeszt a vitéz magyar nép, a mely országokon és nemzeteken csak keresztül viszi az útja. A Tisza és Duna mellékén lakók kétségbeesve hódolnak meg; a körülük szomszédok, — kivált a németek borzalommal várják érkezésüket. A jámbor keresztények új istenostorát látják a kegyetlen pogányokban, azt hiszik, Etele támadt fel és a hunok kelték fel sirjaikból; újra belefoglalják keserves lithánijokba: A hunok nyilat tól mentse meg bennünket, mi urunk istenünk! A németek nem is hinak bennünk másép, mint hunoknak, sőt még századok múlva is hun néven fordulnak elő a német krónikában és költeményekben.

A magyarok talán akkor hallották először híret a hunoknak, mikor Pannóniában hont foglalnak, de azért egy cseppet sem sietnek meghódolt alattvalóikat és német szom-

Gosztonyi és Baross viszonyulásai és Horváth Gyula rövid felszólalása után az ülés véget ért.

Árucarnok.

I.

(Z.—L.) Nem új eszme, nem a jelen eszme friss terve ez Debreczenben. Foglalkoztak már vele ezelőtt is; gondolkoztak, beszélgettek róla mások is, lgy szóba került ez a tárgy akkor is midőn néhány buzgó polgár létrehozta a gazdasági és kertészeti árucarnokot. Azt is hallottam, hogy fölveszi programjába a szepítészeti egyesület is, melynek létrejövételen épen most buzgókodik Dr. Balkányi Miklós.

Az intézmény tehát nem egészen ösmeretlen. Müködését kicsinyben feltünteti, czélját néhány vázlatos vonásban kijelöli a már említett kertészeti árucarnok.

Ez a kis detail csarnok összekötő kapcsolatot képez vevő és elárúsító —, közvetítőül szolgál termelő és fogyasztó között. Bizományosa annak, ki konyha- és gyümölcskertészetéből piacra is vihet, de bizományosaként szerepelhet annak is, ki magvakat, ültetvényeket, kertészeti műszereket stb. akar beszerezni. Elad és vesz. Czélja pedig, hogy a kerttulajdonosok természetnyeit értékesítse egyfelől; s a nagy közönséget jutányos árért jó minőséghez juttassa másfelől. —

Még alig mult féltéve, hogy e vállalat müködését megkezdte s már is tapasztalni lehet, hogy a részvényesek életre való eszmét valósítottak meg.

Vajjon nem volna e czél szerző ez árucarnok intézményét szélesebb alpra fektetni; egy oly állandó árucarnokot létesíteni, melyben mindenféle éllelmi czikke bevásárolhatók lennének.

A külföld nagyobb városaiban feltalálhatók az ily áru csarnokok. Hazánkban még nem honosodtak meg. Budapestén is csak a tervezés stadiumában vesztel az ügy. Tudunkkal, eddigelé, egyedül Arad létesített ilyet a mult esztendőben.

Ennek az elmaradásnak azonban megvannak a maga sajátos indokai, azon körülményekben és viszonyokban, melyek között általában véve még legnépesebb városaink lakossága is él. Ezek az állapotok csakugyan vajmi kevéssé alkalmasok árucarnok építésére, s látszólag feleslegessé is teszik azt.

Az árucarnokok a külföldön is ott találhatók a létesüléshez, a virágzáshoz a legkedvezőbb talajt, hol az ipar és kereskedelem képezi a lakosság főfoglalkozását, és a hol az éllelmi czikke előállítására tér kevés lévén a termelőnek kedvét távolabbi vidékeken s mesterséges eszközökkel kell élesztetni.

Igaz, Debreczen csak relative nagy vá-

ros, hazai viszonyokhoz mérve, hazai fogalmak szerint Viruló iparüzést, még szerényebb szemüvegen tekintvén is alig foghatunk reás kereskedelme sem valami messze kiterjedő. Ellenben föld van bőven, hol a konyhák számára jövedelmezőleg lehet termelni.

Daczára ennek, mi mégis kutatjuk az okokat, melyek egy árucarnok építésére készíthetik a vállalkozó szellemet; keressük a tényezőket, melyek biztosítsák e vállalat existenciáját.

Azt kérdezzük, vajjon a konyhanövény- és gyümölcs termelés Debreczenben s ennek vidékén azon a fokon áll-e, melynél magasabbra már nem lehet, vagy egy általában szükségtelen volna eljutni? Az éllelmi czikkek árai most alacsonyabbak-e, semminthogy érdemes volna azok lejjebb szállítására eszközöket, módokat keresni? Vagy minden családnak háztartására annyi pénzt hoz a debreczeni élet, a kereset források sokfélesége, gazdasága, hogy felesleges a konyha pénzéből megtakarításokat tenni holmi csekély árcsökkenés segítségével? Élelmiszter piacaink teljesen megbízhatók-e melyekben bármikor is kifogástalan árakat kaphatunk? A vagy semminemű kifogás alá nem eshetnek e piacok, ha a tisztaság és kényelem mértéke alá vesztük azokat?

Mindezek olyan kérdések, melyekre ha komoly, alapos és őszinte feleletet adunk, e feleletben kifejezve látjuk egy árucarnok építésének indokát, és megjelölve a tényezőket, melyek által a csarnok Debreczenben is fenntarthatja magát.

A város összes kül és belterületén alig van tulajdonképi, állandó rendes konyha növény termeszto telep az u. n. libakertnél és Maesi folyás mellett bosnyák kertészetnél; amabban a művelés most is olyan ósdi, kezdetleges módon történik, mint ezelőtt egy félszázaddal; emez pedig sokkal kisebb térré szorul, semminthogy versenyképességgel bírna vagy befolyásolhatná a piaci árakat. Ezenkívül a mi zöldség, főzélék terem az itteni konyhára, az legnagyobb részben a szőlőskertek szőlősoraiból kerül ki s s ját használatra fordítatik, vagy olykor-olykor — ha a termés jól beüt — elárúsítatik többnyire kufáknak.

A vidék a város éllelmiszterében aligha viszt döntő szerepet; olyat semmiesetre sem, minőt sváb éllelmességgel vihetne; a minő üzleteket csupán a térs falusi beltelkek okos, gyakorlatias fölhasználásával csinálhatna. — Látszólag így van. Lehet, hogy családunk e következtetésben. Valóban érdekes és tanulságos lenne, ha pozitív adatokkal rendelkezünk a Debreczenbe évente behozott derecskei vereshagyma és sárgarépa, a hadházi és téglási káposzta, a földesi és kabai kenyér, a m. pérsi tojás és csirke, a b. ujjvárosi vaj és tejföl mennyiségéről.

találkozik majd magyar ember a kinkább leengedni tagadni a égrőla napot mintsem ereiből a hunvért.

De ne csodáljuk, hogy e hit és meggyőződés oly soká él; sok időbe került a meggyökereztetése is. — Látjuk ezt a krónikák-ból is, a melyek mentől későbbiek, annál jobban hiszik a hun-magyar rokonságot és annál több erővel bizonyítják is. Elő bizonyítékot keresnek és találnak is a székelyekben. Ezeket oda állítjuk tanukul, hogy ők nem csak hogy rokoniak a hunoknak, de egyenes utópai, vagyis igaz h unok. Ezután nem elégszenek meg a hunatyafisággal az avarokat is rokonokul fogadják, hiszen ezek is Ázsiából jöttek, ezek is bírták Panónniát, — ezeknek a révén is a magyarokat illeti Magyarország öröksége. Ez történt a XIII—XIV században. De már a XVI században annyira ennek krónikásaink és történetíróink, hogy a magyar történelmet ilyenformán osztják be: Első rész. Az magyaroknak első kijűvésekről vagyis az hunokról. Második rész. Az magyaroknak második kijűvésükről vagyis az avarokról. Harmadik rész. Az magyaroknak harmadik kijűvésükről vagyis az Árpád magyarjairól.

Azonban nagyon is soká időzünk a hun-avar magyar rokonságnál, pedig csak a felfog keletkezését mondtuk el, és még sem próbáltuk bizonyítani vagy czáfolni; sőt meg sem is próbáljuk, mert a hunok és avarok nyelvéből egy árva mondat sem maradt ránk; nyelv nélkül pedig rokonságot bizonyítani lehetetlen.

De a rokonságot azért tárgyaltuk oly hosszasan, mert ez volt az első vélekedés a magyar nép eredetéről és mert e vélekedés sokáig élt tudományos igazság és hagyományos hit gyanánt; meg mi is azt tanultuk az iskolában és talán sohasem fog kiveszni a magyar népből. —

Azonkívül a hun rokonság kérdése okozta a további vélekedéseket, az

De bármilyen számokat nyernénk is az adatok összegyűjtéséből, az az egy bizonyos, hogy a város és vidék produktív képességének fejlesztése, nem csupán Debreczen éllelmi szükségleteinek kielégítése, hanem az export lehetőségének szempontjából is felette szükséges. Erre nézve, mily előnyös feltételek kínálkoznak épen Debreczenben, a város körüli ujosztásu majorsági földekben, melyeknek jövedelmezőségét konyha-, gyümölcs-, kertészeti- és tejgazdaságok berendezése által legbiztosabban megsokszorozhatnák tulajdonosaik.

Míg a mezőgazdaságnak ilyen irányban való átalakulása, legalább is a mezei birtokok egy részének éllelmi czikke termelésére való berendezése, egészséges és reális alapon, egyfelől fokozná a földbirtok jövedelmét, s ez által emelné a pénzforgalmat, másfelől az így kifejtett verseny szükségképen maga után vonná az éllelmi czikke jelenlegi árának némi hanyatlását, a mi meg viszont a kereslet növekedésére és a jobban élésre lenne befolyással. Minő fontos tényezők a társadalom háztartásában!

Az is tény, hogy daczára minden orvos rendőri felügyeletnek, mely időközönként éllelmiszter piaci ellenőrző — vizsgálatokat tart, a fogyasztó közönség még sincs megmentve hamisításoktól, romlott árucikkektől; és a tisztasággal sem mindig lehet megelégedve a vásárló. Távoll álltőlünk, hogy vádat emeljünk a rendőség ellen. Hiszen az erélyes főkapitány lehetőleg igyekszik szigorú rendet tartani az elárúsítók között s a piaci tisztántartására is gondot fordít. — De azért mégis árulnak hamisított tejet. Főként nyárban, gyakran rászedik a vevőt éretlen gyümölcsrel, megromlott hussal s a szakácsné, de meg a gazdaszony sem mindig tudja megítélni, egészen tisztán kezelte éllelmiszereket vásárolt-e?

Van még egy figyelemreméltó megjegyzésünk, melyet véleményünk mellett érvel hozhatunk fel.

A jelenlegi piaci berendezés mellett bevásárlás a délelőtti órákból hosszú időt igénybe vesz, miután az egy es éllelmiszerek különböző helyeken szerezhetők be. Hát nem volna-e nyereség ez időnek egy részét megkímélni? Az árulás most nyílt piacokon történik, az Isten szabta ege alatt. Így a bevásárlás főleg esőben sárban minő kényelmetlenséggel s mennyi kelemetlenséggel jár, amit gazzasszonyaink, kik olykor-olykor az árak megtudása végett maguk is szétnéznek a piacon, szívesen elengednék. Minő kellemes dolog lehet végig esatangolni az őszi, esős időszakban a bevásárlóknak a piresort, a zöldségért, onnan sorbavenni a kisujtezei mézarszékeket a husért, a rózsatért a kenyérért és tejért; néha meg

újabb meg újabb fölvevéseket a magyarok származása felől.

A középkori magyar krónikás nagy dicsekedéssel emlegette a hun elődöket és a hős Etelét. De micsoda mindez más népek dícsőségéhez képest. Hiszen a magyaroknál, ha csak Etelétől meg a hunoktól származnak, még a szláv meg a német is különb nép, mert régebb időre visszatudják vinni a származásukat. Nétek tehát krónikásaink régebbi idők után; olyanok után, akik már Krisztus előtt, a messze ókorban is hírt — nevet szereztek maguknak. — Szétnéztek az ókor nevezetes népei között. Milyen szép volna például a trójaiaktól származni, — gondolá magában a magyar krónika is — de ezeket már a francziák foglalták le ösöskül. A francia krónikás ugyanis szintén nem elégedett meg a frank nép hírével, Nagy Klodvignak és Nagy Károlynak a dícsőségével, hanem azzal büszkélkedett, hogy Trójából nem csak Aeneas, hanem egy Francus nevű herczeg is elmenekült és ettől származtak a frankok vagyis a francziák.

Valami híres római hőssel sem volna, megvetendő dolog rokonságra lépni. De ebben meg az angol krónikás előzte meg a magyart. — Mert annak is kevés a brittek dícsősége, ezért kitalálta, hogy Nagy-Britannia népeinek tulajdonképi az a híres Brutus az ősatyjuk, a ki Rómából a királyokat kiűzte. Azonban volt még az ókorban egy rendkívül híres népe, melynek dícsőségét a régi történetírók nem győzik eléggé hirdetni; hol vitézségüket dicserik, mellyel szomszédjaikat meg-megretgettették, hol szabadságszeretőket magasztalják, mellyel e világbíró Cyrusnak és Dariusnak is ellenszögülték. — A seythák ezek, a kikben a magyarok nemcsak azért találhatták fel őseiket, mert ők is vitézek és szabadságszeretők voltak, hanem mert ők is ott laktak régebben, a hová a görög és római írók Schythia birodalmát helyezik.

(Folyt köv.)

a N.-Ha Hiszen en hosszát.

Ném

vaslat tá millió há gyűléstő latkozott vényjává kétszázú mely tit nem oly mely rész a kért h megóvja miniszter hogy ez mert a válthatta már elfo

Ord

zatulato tonai m kormány ket. Az fölnek, védelmi tokban s oly ügy tonai fők a követi Gurkó báró táb szából. Novo-Ús herczeg

—

nappal — sunk jót zártkörű bika “ egy ért nek azo gondok illetékes már kin szét fog mely ok család n a nőgy hogy il ban utó 1884-be kik jól rült mu urnök é a pezsg válogat mulatsá szórakoz tözve ál az élénk élez nyí egy ily ezzel ele latlanul hogy e és árvá

adózám adókive üresedő ténjen le genfeld belénye lenes m

—

Önképző Szántó felolvas k o r u

egyesül meg és hasznos ruár 24 ker. ak felolvas r o k r ó

—

délután ben az Szepess hívtak számun

—

tesültür czét. M tek vol észreve a rendő

—

tartatik lyek ez zelni se piros pó kék és melyek nál esa

—

és szür léduze geinek és ezen ur által gáltatva tartand

a N. Hatvan utozát és a Csapó utozát is! Hiszen ennyi uttal végig járják a város egész hosszát.

Külföld.

Németország. Az új katonai törvényjavaslat tárgyalására kiküldött bizottság 280 millió hitel megszavazását kérte az országgyűléstől. A hadügyminiszter hitelesen nyilatkozott a katonai hitelről, melyet az új törvényjavaslatok igényelnek. E hitel összege, kétszáznyolcvan millió marok. Ez a hitel az, mely titkos alakban fog kerülni. A kormány nem olyan törvényjavaslatot terjeszt elő, mely részletesen megmondja, mire szükséges a kért hitel. — A talányösszeget kér, hogy megóvja a katonai titkot. Erre, hogy a miniszter azt is kijelenté, hogy nem járhatja, hogy ez lesz az utolsó nagy katonai hitel, mert a tavasszal tett hasonló ígéretét sem válthatja be. A parlament véderő bizottsága már elfogadta az új katonai törvényjavaslatot.

Oroszország. Az oroszországi török konzulatusok jelentése a portához az orosz katonai mozgalmakról megerősítik az orosz kormány háborus hangulatáról elterjedt híreket. Az előkészületek oly nagy mértékben folynak, hogy azok nem tekinthetők tisztán védelmi vagy ovatóssági intézkedéseknek. Titokban szervezik a mozgósítást, még pedig oly ügyességgel, mely ritkítja pártját. A katonai fővezérek közül Péterváron vannak a következők: Ganevsky tábornok Vilnából, Gurkó gróf tábornok Varsóból, Drentelen báró tábornok Kievből, Roop tábornok Odeskából. Sviatopolk Mirsky herceg tábornok Novo-Uzarskából és Dondukoff Korszakoff herceg Tiflisből.

Napi hírek.

— A jótékony nőegylet bálja. Nehány nappal ezelőtt közölte ezen lap, hogy városunk jótékony nőegylete jövő február hó 11-én zártkörű álarozos bált rendez az „Aranybika” dísztermében. A bál zártkörű jellege úgy értendő, hogy csak a meghívottak vehetnek azon részt, de a figyelmes rendezőség gondoskodik, hogy lehetőleg minden, arra illetékes egyénnek küldessék meghívó, mely már kinyomtatott s a legrövidebb idő alatt szét fog küldetni. Ha tévedésből, vagy bármely okból valamely illetékes egyén, vagy család nem kapna meghívót, forduljon azért a nőegylet elnökségéhez. Erreke főtlemíteni, hogy ilyen zártkörű álarozos bált városunkban utóbbára ugyancsak a Nőegylet rendezte 1884-ben a színházban. Sokan vannak még, kik jól emlékeznek vissza azon szépen sikerült mulatságra, hol az álaroz alá rejtőzött urnák és urak ajkairól csakugy sziporkázott a pezsgő humor. A milyen izetlen lehet egy válogatatlant emberekkel álló álarozos tömeg mulatsága, épen olyan derülten mulattató szórakozás lehet az, ha művelt egyének rejtőzve álaroz alá, ökö röpitgetik a finom írónia, az élénk satyra, a vidám tréfa, s a nem-bántó élezt nyilat. Midőn a Nőegylet választmányja egy ilyen mulatság tartását határozta el, ezzel eleve is kizárta azon, méltán, vagy méltatlanul ráfogni szokott gyanu lehetőségét, hogy e bálján is zsarolni akarna — szegényei és árvái javára. Egy érdeklődő.

— Uj számtiszt a városházánál. A város adószámvevői hivatalnál Szatmári Mihálynak adókövetővé történt megválasztása folytán megüresedett számtiszt állásra — ennek választás utján leendő végleges betöltéséig — gr. Degeföld József főispán Balogh György belényesi r. kath. kántort, nevezte ki ideiglenes minőségben.

— Felolvasó estély. A kereskedő ifjak önképző egyesületében. esütörtökön este Dr. Szántó Sámuel ker. akad. tanár tartott szakfelolvasást. „Világ kereskedeleme korszakban” című dolgozatából. — Az egyesület tagjai igen szívesen hallgattak meg és érdeklődtek a felolvasást. — Jövő héten február 2-án esütörtökön este Zalai Márk ker. akad. tanár fog az egyet. helyiségében felolvasást tartani. „Az Érték papi-rokról.”

— A nyári szinkör építése ügyében ma délután tartatik meg a városháza nagytermében az az értekezlet, melyet Szikszay József, Szepessy Gusztáv és Komlóssy Arthur urak hívtak össze. Az értekezlet lefolyásáról hétfői számunkban részletes tudósítást közlünk.

— Betörők. Csapó utczán — a mint értesültünk — tegnap éjjel feltörték egy pinceszét. Mielőtt azonban onnan valamit elvihettek volna — egy az udvarban lakók közül észrevevén a betörőket — elfogatták s most a rendőrség előtt számolnak tettökért.

— A cizmadia ifjuság bálja, holnap este tartatik meg a Korona szálloda termeiben, melyek ez alkalommal a mint ezt másként képzelni sem lehet, zsúfolásig megfognak telni piros posztag, szép ezívis lányokkal és jó kedvű, kék és piros bársony puzsikos, fiatalokkal, melyek kaoskaringsan kiezfírázott zsinórnál csak a jókedve lesz aranyosabb.

— Köszönetnyilvánítás. A helybeli szabó és szűrszabó ipartársulat szíves volt a czeg-lédutezai ev. ref. templom felszerelési költségeinek fedezésére öt (5) forintot adományozni és ezen összeg Huber József társulatának elnök ur által az egyházi pénztárba be is lett szolgáltatva. E jótékonyaságot a fent jelölt ipartársulat addig is, míg erről a közelebb megtartandó egyházi közgyűlésen jelentést tétet-

hetnék, — fogadja hálás köszönetem nyilvánítását. Debreczen Január 27-én 1888-ik évben. Szűcs István egyházi főgondnok.

— Zichy Géza gróf e hó 24-én részt vett a kecskeméti zeneiskola által rendezett hangversenyen. Általános volt a lelkesedés, a taps és éljenzés, mikor a művész a zongorához lépett. Zichy Géza előadta saját szerzeményei közül az Elegiát, Etude-öt és a Magyar ábrándot, továbbá Mozartnak Don Juan című ábrándját. A programmon kívül játszta még a Rákóczi indulót és egy népdal egyveleget s végre személyesen vezényelte a városi daltestület által énekelt s a műkedvelő ifjak zenekara által kísért Szerenádját, a melyben rendkívüli hatása volt. A hangverseny után bankett is volt Zichy Géza tiszteletére, a kit másnap számos tisztelőjén kívül a városi daltestület is elkísért a vasuti állomáshoz.

— Apróságok a varrottasról. Ily című esinosan, szellemesen megírott munkát fog a felolvasó kör egyik legközelebbi, talán már a jövő szerdai estélyén felolvasni K. Ajtáiné Szabó Pepi urhölgy, a magyar írók egyik legjobbjától s az erdélyi háziipar legbuzgóbb terjesztőjét Gyarmathy Zsigánótól, a ki különös kedvvel és sikerrel fáradozik, főként a szép kalotaszegi varrottást minél szélesebb körökben megkedveltetni a nyilvánlással. És a kalotaszegi varrottás polgárjogot nyert már a nagyuri szalonokban is, nem csupán a hazában, hanem a külföldön is több helyen. A debreczeni hölgyek a kalotaszegi varrottás fölkarolása által azonkívül, hogy ritka tartósság és szép illéssel kiállított ruházati anyaghoz jutnak, egy fontos háziipart támogatnak, — szegény magyar ajku köznépek kereset módját segítik elő s így honleányi kötelességet teljesítenek. Mindenesetre szép volna és dícséretre válnék a debreczeni hölgyeknek, ha tömegesen fölkarolnák a kalotaszegi varrottást.

— Ö. T. Köszönetnyilvánítás. Özv. Dob-schorb Józsefné urhölgy a debreczeni önkéntes tűzoltó egyesület segélyalapjára 10 frtot adományozott, melyért az egyesület nevében hálás köszönetemet nyilvánított. Debreczen, 1888. Jan. 28. Tikos István egyet. pénztárnok.

— Az iparos kör bálja holnap este tartatik meg a Bika szállodában. A táncmulatság vonzerejét nagyon fogja emelni a városi dalárda szíves közreműködése is.

— Leölték farkas helyett Szabó József községi erdőkerülőt Csokalyon, Kassai Kovács és Rác Molnár. Farkasra lestek alkonyatkor, egy bokor mozogni kezdett s mind a ketten oda löttek: ordást sejtve a sűrűben. A szerencsétlen ember, mint a nagyváradi „Szabadság” írja, már bele is halt sebébe.

— Nyílt köszönet. A kereskedelmi akadémia segélyző egyesület részére újabban a légszesztársulat tek. igazgatósága 10 frtot, t. Fried Emil ur 3 frtot voltak szívesek adományozni, t. Klein Gyula ur pedig 15 frttal az egyesület alapító tagjává lett. Fogadják a nemesszívű adakozók iskolánk szegényei nevében mondott hálás köszönetemet. Debreczen, 1888. január hó 28. Szántó Sámuel, a segélyző egyesület elnöke.

— A Szikszay fele jéppálya, daczára a langyos időjárásnak, még mindig a legjobb állapotban van s a koreszolyázó közönség még hosszabb ideig élvezheti e nemes sportot, a mennyiben a vastag jég még sok ideig dacolni képes a nap sugarai ellen. Holnap délután a Magyar testvérek zenekara fogja a közönséget mulattatni.

— Dohánycsempészet ellen a pénzügyminiszter új körrendeletet bocsátott ki, melyet megküldött Hajdúvármegye és Debreczen sz. kir. város hatóságának is. A körrendelet a legszélesebb körben ki lesz hirdetve, hogy mindenki tudomást vegyen róla.

— A Wagner koncert f. évi február 16-án fog megtartatni a „Bika” dísztermében s bizonyára fénypontja leendő az idej hangverseny saionnak. A helyárak következők lesznek: páholy 6 frt, kőrszék 2 frt, számozott szék 1.50 kr., állóhely 1 frt. Jegyek előjegyezhetők ifj. C. áthy Károly könyvkereskedésében. A részletes műsorszám legközelebb fogjuk közölni.

— Megfagyott testvérek. Az ottományi határban megfagyott találtak két embert. A két áldozat egy testvér volt, ottományi illetőségűek. A szomszéd faluból hazatérőkben a mely hófúvásból nem lévén képesek kivergődni, ott érte őket a borzasztó halál.

— Adakozás a népkönyhájára. Krémer Jakabné 8 itezes paszuly, Feisell Károlyné 2 frt, Weinberger Lajosné 2 frt, Turai Farkas és neje 2 frt, Kun Józsefné 1 frt, Berger Margit 1 frt.

— A vidéken a farkasok nagyon elszaporodtak s nagyon mindennapi hírré vált már hogy itt is ott is belátogatnak a helységekre. A napokban Gálos Petri határában találtak egy szétmarozgalt hullát. Valami szerencsétlen utas lehetett, ki a farkasok támadásainak esett áldozatul. — Ugyanott egy tanyáról meg egy gyermeket ragadott el a farkas.

— Nyilvános köszönet. Tekintetes Mandel Jakab helybeli földbírtokos ur most legközelebb tett azon szíves és jelentékeny adakozásért, mely szerint a hitközségünk tulajdonát képező papi lakot és iskola épületet terhelő 750 frtnyi, javára bekebelezett adósságot elengedte, — mely nemes tényle által hitközségünk anyagi helyzetét elősegítve, lehetővé tette iskolánk állandó fenttarthatását — fogadják ezért, valamint a több éveken át szegény hitorsosaink között kiosztott adományaiért ez uton is hálás köszönetünket. —

Derecskén, 1888. jan. 25. — A derecskei izr. hitközség nevében Roth Ferencz elnök.

— Adó bevallások. A föld- és házbirtokot terhelő s kamatokkal együtt bekebelezett adóssági kölesönök kamatairól szóló vallomások 1888. évi január hó 31-dik napjáig a községi előjárásnál (városi adóhivatalnál) — hol az e czélra szolgáló nyomtatványok ingyen kaphatók — annál bizonyosabban benyújtandók, mivel ezen határidő lejártá után, jelesül február hó 15-dikéig beérkező vallomások már csak felebezés utján és azon esetben vétetnek figyelembe, ha hitel érdemiül igazolattik, hogy a késedelem elháríthatlan akadály miatt történt; a február 15-dike után beadott vallomások pedig semmi körülmények között sem vétetnek figyelembe. — Ezen vallomások illetőleg a pénzügytektől törlesztésre felvett kölesönök bevallásánál a vallomás jegyzet rovataiban kitüntető azon összeg, mely az eredetileg kölcsön vett s bizonyos évek alatt törlesztendő tőke összegét a kötvényben megállapított kamattal szerint, kamat gyanánt egy évre esik.

— Miniszteri körrendelet. A közlekedési miniszter e heten körrendeletben értesítette vasuti hivatalnokait, hogy a magyar államvasut alkalmazottai mozgósítás esetéből származó kiküldetésük egész idejére (tehát az előirt husz napon túl is) teljes rapidijban részesülnek.

— Közlekedési akadályok elhárítása. A székelyhíd margittai szárnyvonalon, a hótörölások eltávolításán, most már rajtuk az összes forgalom megnyitottat.

— Köszönet nyilvánítás. Mindazon jó barátoknak és ismerősöknek, kik felejtethetetlen kedves férjem végítzességétélén bána tunkat jelenlétük által enyhíteni sziveskedtek fogadják ez uton a legforróbb köszönetünket. Özv. Erdőssy Pálné.

— Huszárlaktanya Almosdon. Már évek óta áll fenn Almosdon Ivánka Zsigmond birtokos telkén egy magánzállású használt laktanya, melyben a 15. huszárezred három szakasza volt elhelyezve. E laktanyát a katonai bizottságok terve szerint és felülvizsgálata mellett czélszerűen átalakították. Az átvétel f. hó 26-ikán történt meg. Vajjon e laktanya átalakítás is nem azt jelenti e, hogy jó sok idő fog elmúlni addig, míg a debreczeni új lovas kaszárnyák építéséhez hozzáfognak.

— Uj csárdás. Rácz Károly kedvelt zeneésünk a febr. hó 4-dikén tartandó megyebálra, új csárdást szerzett, Hajdumegyei csárdás czímnel; melyet a bál rendezősége el is fogadott.

— Zene-estély. Rácz Károly zenekara ma este a Bika szálloda éttermében fog társani.

— Magyar testvérek holnap vasárnap este Vilmos Lajos vendéglőjében zeneestélyt tartanak.

— Gerzon János „Pest városához” címzett czegled utcai kávéházában holnap zeneestély leendő.

S z i n h á z.

Püspöki Imre jutalomjátka Jókai mulatságos darabjával: „A bolondok grófja vála” tegnap este színtársulatunk egyik törekvő, tehetséges tagja Püspöki Imre jutalomjátékát vette, melyet neki, bár segéd színezként lett szerződöttve, hasznavehetősége s szorgalma elismeréséül engedélyeztet a méltányos igazgató. A nézőtér ugyan nem telt meg egészen, mit pedig meg érdemelt volna a darab és a jutalmazandó Püspöki; hanem zajos tetszésnyilvánításokban kihívásokban nem volt hiány, melyek részben Püspököt, ki Pető komornyikot játszotta igen díszretreméltóan s a mi kiváló érdeme, menten minden tulzástól, mégis kacagtatva, részben a két főszereplőt V. Margó Czéliát (Iringa), Hadait (Koromfi), a bolondok többi személyesítőit és Loesarek-nét (Fulgencia) illeték. A darab ezuttalazzal a szerepváltozással került színre, hogy Jenő jágert Dobó játszotta. Nem értjük miért kellett Hegyesitől ezt a szerepet elvenni, kinek alakjához olyan pompásan illik magát a mingreliai herezegnek hívó jáger szerepe, s ki abból tagadhatatlanul jeles alakítást csinált, melylyel a Dobó nem állja ki a versenyt. A mi nem is esoda, s ez mentheti Dobót, mint a ki aznap vette át a szerepet s így ugy szólván készületlenül állott a közönség elé. Színész körökben hallottuk, hogy a regime e szerep elvételével is büntetni akarta a kis Hegyesit, ki egy önfeladott pillanatában féltékenységéből utcazi skandalumot talált elkövetni, éjjel. Mi egyáltalán nem akarjuk Hegyesit menteni s osztoznunk azok nézetében, kik, e cselekedetét botránynak deklarálják s a mennyiben az az utczán, közhelyen lett elkövetve rendőri kihágás képez, a miért büntetést érdemel. De ezért sujtja a rendőrség, sujtja a járásbíró, ha a sértett az elé viszi az ügyet vagy sujtja a színházi törvényszék is, ha a színészeknek az ő saját feyyelmi szabályaik ugy kívánják. — De ez a lakoltatás ne legyen olyan a színházi törvényszék vagy az igazgatóság részéről, hogy az az előadás nívaujának súlyos csökkenését is maga után vonja, s így egy színész privát kihágásáért a közönség is szenvedjen. Van egyéb megjegyzésünk is a jelenlegi színházi állapotokra nézve, s ez pedig a szereposztásra vonatkozik, melynél magasabb érdekeknek szem előtt tartását követeljük, mint a minők ott most lábra kapni kezdenek. Ugy tapasztaljuk, hogy a rendezőség az utóbbi időkben szánt-szándékosan lehetőleg mellőzi ugy az új, miként a régi felelevenítésre előveit darabok szerepei kiosz-

tásánál mindazokat a tagokat, kik innen más társulathoz szerződtek. Így történik aztán, hogy elsőrangú és segédszíneszek helyett kardalos kezébe kerülnek nagy szerepek is, melyekben az csak vergődik a közönség nem kevés boszuságára. Mindez pedig azzal van indokolva, hogy így majd a vidéken nem kell a nyári szezon igényeirehöz redukált társulatnak ezeket a darabokat újra tanulni. Uraim! ezt az indokolást nem fogadjuk el a debreczeni színpad megbecsülendő magasabb színvonalá és a debreczeni közönség kifejlettebb miügénye és respectálandó áldozatkésztsége érdekében.

É g y u j a b b.

A „Debreczeni Ellenőr” eredeti táviratai.

Tisza Kálmán a külügyi helyzetről.

BUDAPEST, jan. 28. A képviselőház mai ülésén Tisza Kálmán miniszterelnök felelt H e l f i és P e r c z e l Miklós külügyi interpellációira. A miniszterelnök figyelmeztet, hogy nem kell a helyzetről hamis izgató hírek után itélni, melyek vagy börze spekulációk vagy arra céloznak, hogy a hatalmak közt békétlenséget szítsanak. A kormány tudomással bír az oroszországi nagyobb csapat összpontosításokról, de ezekkel szemben, az orosz czár békés nyilatkozata daczára, melyben különben nincs okunk kételkedni, megtétezt minden intézkedés országunk határának minden megtámadás elleni megóvására. — Külügyi politikánkban mi kalandos tervekkel nem foglalkozunk, csak ragaszkodunk a szerződésekhöz és a békét, míg érdekeink meg nem támadtának, megőrizni óhajjuk. A miniszterelnök hiszi, hogy a békeszerető hatalmak célja sikerülni fog.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ

Holnap, vasárnap, 1888. jan. 29-én:

Varázs fátyol.

Látványos színmű dalokkal.

Felolvasó szerkesztő és kiadó laptulajdonos
Vértési Arnold.
Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Weisze Seidenstoff von 85 kr.

bis fl. 11.40 per Meter (ca. 120 Qual.)
versendet roben- und stückweise zollfrei
das Fabrik-Depot G. Henneberg (k. k.
Hoflieferant), Zürich. Muster umgehend.
Briefe 10 kr. Porto.

Előrehaladt idény miatt
női ruhakelméket
leszállított áron
dus választékban ajánl
Kunz József és Társa
C Z É G.

Mindenemű
száj- és fogbajokat

kezel, valamint

odvas fogakat

és

fogtöveket

(fájdalom nélkül érzéketlenítés által)
távolít el,

fofogakat töm és műfog betéteket eszközöl

Dr. TIHANYI SÁMUEL

rendelő óráiban (reg. 8-9-ig, d. u. 2-4-ig.)

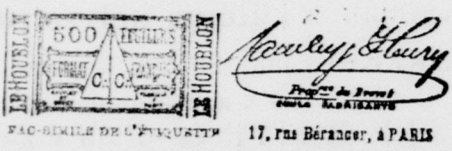
A LEGJOBB
cigaretta-papír
a valódi

LE HOUBLON

francia gyártmány.

Cawley és Henrytől Párisban
Utánzásoktól mindenki óvatik.

Ezen papír Dr. Pohl J. J., Dr. Ludwig E., Dr. Lippmann E. bécsi egyetemi vegyészeti tanár urak által legjobban ajánlatik, és pedig kitűnő minőségű határozott tisztasága miatt, és mert annak semminemű egészségre ártalmas kelék nincs hozzáadva.

Csász. királyi kizárólag. szab.

Ablakizzadás elleni Paszta.

Ezen pasta megakadályozza az ablaktáblák megereszkedését, izzadását és befagyását, használati módja felette egyszerű és gyors, s e mellett egy cseppet sem fűrészes. Az ablaktáblák átlátszóssága eppenséggel semmit sem szenved, s emellett kirakatok számára ajánlatra méltó.

Szemüvegek ezzel előkészítve nem ereszkednek meg.

Egyedüli beszerzési forrás

CAERTNER RICH., vegyészeti gyára, Bécs, I.,
Gisela str. 4.

ÁRA: 1 kisíró, tégely csak 50 krnak a beküldése mellett (levélbélyegekből) 1 nagy tégelyvel, mely az egész tételre elegendő 1 ft 50 kr.

Megküldés bérment. — Ismétlődő árkedvezményben részesülnek. Kapható valamennyi jó hírű kereskedőnél. — Főraktárhelyiség Budapestben: Kertész Tódornál, Dorottya-utca 1.

Kiadó földbirtok.

905 kataszteri hold föld, valamint mellette 558 kat. hold föld, 5 évre haszonbérbe kiadó, akár együtt, akár külön, és pedig legelő és szántóföld a Hortobágy keleti oldalán. Egyéb feltételeket vagy személyn, vagy írásilag B.-Ujvároson Harangi Bálintnál 1255. sz. a. meglehet tudni.

Viszgaljatok meg mindent s a legjobbat valasszatok.

Ezerszeresen kipróbált s orvosi tekintélyek és számos magános bizonyítványaival kintüntetett készítmények.

Dr. Miller mohnövényedve, meglepő hatása köhögés, rekedtségnél, torokfájás, nyálkásodás, kezdődő tüdőgümónél és egyáltalán a légzőszervek minden gyulladásánál. Tégelyben gyermekek és felnőttek számára. Egy tégely ára 50 kr.

Dr. Miller göres elleni övőbalzsama. Ezen balzsam ezé szerű és ajánlatos gyomor-fájás és gyomorgöres, gyomorhurut, gyomordaganat, hányás, hasmenés, főfúvódás esetében, kólikás fájdalomknál az eredmény csaknem rögtöni. Továbbá minden hosszadalmas és kimerítő betegség után, amennyiben az emésztést nagyban előmozdítja. Ezen kitűnő szernek különösen faluhelyen egyetlen háztartásban sem kellene hiányoznia. Egy üveg ára 1 ft 50 kr. Fél üveg 80 kr. o. é. Debreczenben kapható a „Mégváltó“ hoz czimzett gyógyszerertárbau és Stenczinger K fűszerkereskedésében.

PSERHOFER J. gyógyszerértára

„zum goldenen Reichsapfel“ cég alatt Bécsben, Singerstrasse 15. sz.

Vértisztító labdacok, azelőtt egyetemes pilluláknak nevezetve, ez elnevezését tökéletesen kiérdemelték, mert mondhatni nem létezik olyan betegség, melyben hatásukat már ezerszer be nem bizonyították volna. A legmakacsabb esetekben, hol már sok másféle gyógyszer használatánál lett alkalmazva, e labdacok által számtalanszor rövid idő alatt tökéletes ki-gyógyulás lett elérve. Egy doboz 15 labdacossal 21 kr., egy tekercs 6 dobozzal 1 ft 5 kr. Bérmentetlen utánvétellel való küldés mellett 1 ft 10 kr.

A pénz előlege beküldése mellett ára bérmentes megküldéssel: 1 tekercs labdac 1 ft 25 kr., 2 tekercs 2 ft 30 kr., 3 tekercs 3 ft 35 kr., 4 tekercs 4 ft 40 kr., 5 tekercs 5 ft 20 kr., 10 tekercs 9 ft 20 kr. Egy tekercsnél kevesebb nem küldetik. — Számtalan levél érkezett már, melyekben e pillák fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után visszanyert egészségükért hálaát mondának. Mindenki aki csak egyszer használta a pillákat, azokat tovább ajánlja.

A sok hányilatkozatok közül néhányat ide iktatunk.

Leongang, 1883. május 15.
Milyen tisztelt uram! Az ön labdacai valóban csodabájak; ezek nem olyanok mint sok más hasonló magasztalt szer, hanem ezek valóban csaknem minden ellen használhatók. A hasvétko megrendelt labdacokat nagyobbrészt barátaim, ismerőseim között osztottam szét, mindekinél segítettek, még az előbbrehaladt agykoruak és mindenféle bajok s betegségekben szenvedőknél is, ha mindjárt nem is teljes egészséget, de mindenesetre tetemes javulást nyertek általuk, s annak használatát folytatni is óhajtik. Ennél fogva felkérem önt, sziveskedjék részemre ismét öt tekercsesel küldeni. Fogadja ugy saját, mint mindyájunknak, kik már szerencsések voltunk egészségünkért az ön labdái által ismét visszanyerhetni, legfőbb hálaalköszönetét. Deutinger Márton.

Bécs-Szt. György, 1882. febr. 16.

Igen tisztelt uram! Nem fejezhetem eléggé ki hálámát az ön labdacaiért, mert nóm, ki már több év óta miserében szenvedtem, ebből Isten után csakis az ön vértisztító labdacai által gyógyult ki, s bárha időközben még mindig kell is neki néhányat bevenni, egészsége mindazáltal most már mégis annyira heyre van állitva, hogy egész ifjúkori buzgalommal végezheti minden

Fagy-halzsam. Pserhofer J.-től évek óta legbiztosabb szernek van elismerve, mindennemű fagybajok és idült sebek stb ellen, 1 tégely 40. bérmentetlen küldve 65 kr.

Golyva-halzsam, a legmegbizhatóbb szer a golyvánál, 1 üveggel 40 kr., bérmentetlen küldve 65 krajczár.

Élet-Essencia (prágai cseppek) megromlott gyomor, rossz emésztés, mindennemű altesti bajok ellen kitűnő házi szer. Egy üvege 20 kr.

Keskeny levelű utifü nedv általános ismeretes kitűnő házi szer a hurut, rekedtség, göres köhögés stb ellen. 1 palack ára 50 kr., 2 palackal bérmentet küldéssel 1 ft 50 kr.

Amerikai köszvénykenőcs, legjobb szer minden köszvényt és csuszaj, nevezetesen hágerinzbaj, tagszagatás ischiás, fűszagatás stb. ellen 1 ft 20 krajczár.

Alpesi növény liqueur Bernhard Ottm. W.-től Lindauban, Mindennemű gyomberbaj ellen Egy palack ára 2 ft 60 kr., egy fél palack 1 ft 40 kr.

Az itt felsorolt gyógyszereken kívül minden, az osztrák-magyar lapokban hirdett bel- és külföldi gyógyászati különlegességek kaphatók, s ami netán készle-ben nem volna, kívánatra pontosan s a legelősbán megszerethetik.

Postai küldetések az összegnek előrelvő beküldésére vagy utánvétellel lehető leggyorsabban eszközöltetnek.

Az összegnek előleges beküldésénél (legjobb postautalványnyal) a postabér jelentékenyen olcsóbb mint utánvétellel.

teendőit. Kérném sziveskedjék jelen köszönetnyilvánításomat, valamennyi szenvedő javára felhasználni, egyszersmind felkérem, sziveskedjék részemre újból 2 tekercs labdacot és 2 darab kínai szappant küldeni. — Kiváló méltoszlattal alázatos szolgálja Novák Alajos fő-kertész.

Tekintetes ur! Azon feltevés mellett, miszerint az ön gyógyszerét mind hasonló jók, mint az ön híres fagyhalzsama, mely családóban már több idült fagydagnak elejét vette, dacára az ugynevezett általános szer ellen táplált kételyeimnek mégis elhatároztam magamat az ön vértisztító labdacaihoz fordulni, hogy ezen kis golyócskákmal megostromoljam évek óta tartó aranyeres bántalmaimnak erős várát. — N m késlekedem tehát önnel megvallani, miszerint régi bajom négy heti használat után teljes tökéletesen megszűnt, s hogy én ezen labdacokat ismerőseim körében a legbuzgóbban ajánlom. Egyszersmind semmi ellenvetésem az iránt sem, ha ön ezen soraimat nyilvánosan, mindazáltal azonban nevem teljes kiírása nélkül, — felakarja használni.

Mély tisztelettel T. K.
Bécs, 1881. február 20.

Szem-eszencia. Dr. Romershausentől 1 palack 2 ft 50 kr. és 1 ft 50 kr.

Por lábizzadás ellen. Egy doboz ára 50 kr.

Tannochin-hajkenőcs. Pserhofer J.-től, évek óta az orvosok által valamennyi hajnövesztő szer között a legjobbnak elismerve. 1 csinosan kiállított nagy szelence ára 2 ft.

Általános tapasz, Stendel tanártól a vágott és szurt sebek ellen, mindennemű roszindulatu gyilések ellen, még az időnként kifakadó idült láb-daganatok ellen is, a körömméreg ellen, a sebes és gyuladós mellek minden ehhez hasonló bajok ellen sokszorosan jónak bizonyult. 1 tégely ára 50 kr. Bérmentesen küldve 75 kr.

Általános tisztító-só, Bulrich A. W.-től. Kitűnő házi szer megzavart emésztés minden következményei n. m. fejfájás, szédülés, gyomorgöres, gyomorhég, aranyér, dugulás stb. ellen. 1 csomag ára 1 forint.

Ferencpálinka sóval vagy a nélkül. Egy üveggel 60 krajczár.

Meghívás.

A DEBRECZENI

„Iparegyesületi takaréék és hitelintézet“

t. cz. részvényesei

a folyó 1888. évi február hó 12-ik napján

délelőtt 10 órakor a társulat üzleti helyiségében (Csapó-utca 335. szám) megtartandó

XIV-ik rendes közgyűlésre

azon figyelemzetéssel hivatnak meg, hogy szavazatjog gyakorlatára csak oly részvényesek jogosítvák, kiknek nevei a közgyűlés előtt legalább 30 nappal a részvénykönyvbe bevezetve vannak.

Tárgyak:

1. Az igazgatóság jelentése a lefolyt üzleti évről.
2. A felügyelő bizottság jelentése.
3. A mérleg megállapítása, s a felmentvény megadása.
4. A nyeresmény mikénti felosztása.
5. Két kilépett igazgatósági tag választása.
6. Alapszabály módosítás iránti indítvány.

JEGYZET: 1. A 12-ik szelvény 1888. évi március hó 1-től fogva válták be.
2. Az évi jelentés és mérleg a közgyűlést megelőző 8 (nyolcz) nap alatt az intézett helyiségében az üzleti órák alatt tekinthetők meg.

ÚJ ÜZLET.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a helybeli piacon Tamássy ur gyógyszerértára mellett vászon-, kézmű- és rövidáru üzletet nyitottam és azt

WENGER LAJOS

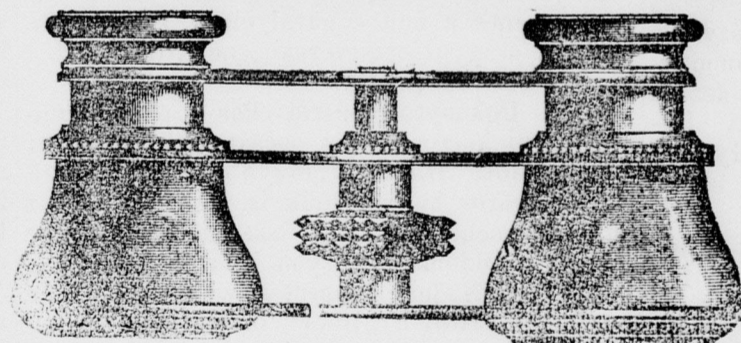
törvényszéki legjegyzett cég alatt fogom folytatni.

Sok éven át szerzett tapasztalataim folytán azon kedvező helyzetbe jutottam, hogy áruimat első kézből és legelsőbbrendű gyárakból szerezhetem be, melyeket a legjutányosabb árak és pontos kiszolgálás mellett árusítok el.

Üzletemet oly módon rendeztem, hogy a mai kor igényeinek bármi szakmába vágó kivánalmait teljesíthetem, czélomul pedig a szoliditást tüzvén magam elébe ezáltal és árucikkjeim jóságával kívánom a n. é. közönség partolását és bizalmát kiérdemelni.

Teljes tisztelettel

WENGER LAJOS.

Színházi
látcsövek!

FISCHER JAKAB

lát szerész Debreczenben

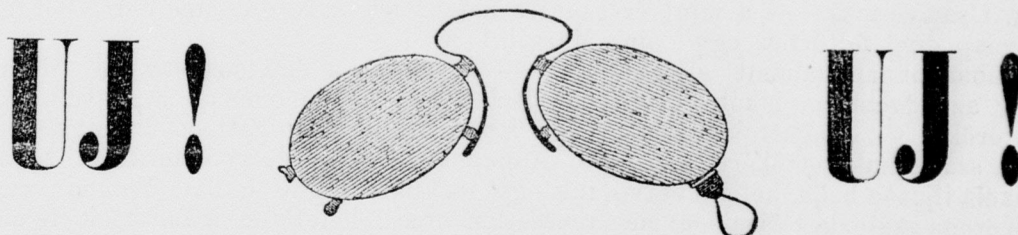
ajánlja nagy választékú

Színházi látcsöveit

gyöngyház, elefántcsont és bőrfoglatványban a legkitűnőbb szintelenített üveggel.

MEZEI és TENGERÉRSZI látcsöveket

ugy színházba mint mezőre használható.

Diaphragma szemüvegeket és orresiptetőket

melyek a leghíresebb szemtanárok által elismerést nyertek

Ezen szemüvegeknek azon előnyök van — minden más szemüvegektől megkülönböztette — hogy a háborgató oldali sugaraktól egészen fel vannak mentve, mi által a szemek a legnagyobb mértékben nyírnak.

Aneroid légnyommérők (időjelző) szobai, fürdő és orvosi test hőmérők

(maxima) valamint minden a lát szerész cikbbe vágó tárgyak a legjobb minőségben kaphatók.